N°. 4.

BREDASCHE COURANT

ZONDAG, 11 JANUARIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten Januarij.

Het banket, door den voorzitter aan de gedelegeerden der departementen gegeven, heeft Maandag avond op de Tuilerien plaats gehad. Daarbij is niets opmerkenswaardig voorgevallen. Het verslag, daarvan, door de half officiele dagbladen gegeven, is zeer kort, deze zeggen zelfs niet, of er eenige toasten zijn ingebragt.

Gisteren avond is van regeringswege ter eere van de afgevaardigden der departementen eene prachtige tooneelvoorstelling in de Opera gegeven.

Ook de minister van binnenlandsche zaken, *de Morny*, heeft gisteren een luisterrijk feest gegeven aan de afgevaardigden uit de departementen.

De *Moniteur* van Woensdag bevat, een besluit van den President, waarbij alle wegens overtreding der verordeningen op de groote wegen, opgelegde straffen worden kwijtgescholden.

Het officiele blad bevat mede eene aanschrijving van den minister van binnenlandsche zaken, waarbij bepaald wordt, dat allerwege in den lande het opschrift: *vrijheid, gelijkheid, broederschap* op de gebouwen zal worden uitgewischt, en dat de straten, pleinen en schouwburgen, waaraan ten gevolge der Februarij-omwenteling andere namen gegeven werden, weder hunnen vroegeren naam zullen dragen.

Men zegt voorts dat het gouvernement voornemens is alle gedenkstukken die den triomf der regeringloosheid verkondigen, te doen verdwijnen. Onder anderen zou daaronder de Julijkolom behooren; wel zou men haar laten bestaan, maar het daarop geplaatste beeld van het Genie zou weggenomen en vervangen worden door dat van *Karel den Groote*.

Bij een besluit van den President, mede in den *Moniteur* van gisteren openbaar gemaakt, wordt eene som van fr. 4,832,000 beschikbaar gesteld tot onverwijlde voltooijing van het groote net van electrische telegraaflinien; zullende acht hoofd- en eenentwintig zijlinien worden daargesteld.

— Men kondigt aan dat de President der republiek, bij gunstig weder, den 12sten eene groote wapenschouwing over het garnizoen der hoofdstad zal houden. — Ook zou hij eerstdaags een officieel bezoek in het Hôtel der Invaliden afleggen.

— De stemming in Algerië heeft den volgenden uitslag gehad: Algiers, 4286 *ja*, 3544 *neen*; Constantine, 1240 *ja*, 1388 *neen*; Oran 1001 *ja*, 888 *neen*.

— Terwijl in het eind dezer week de eerste bezending onverbeterlijke boosdoeners naar de in Cayenne op te rigten strafkolonie zal vertrekken, berigten Parijsche bladen dat eene commissie, bestaande uit een kruidkundige, een geoloog en een geneeskundige, met eene onderzoekingsreis in Fransch Guyana en de aangrenzende landen tot aan de Amazonen-rivier, belast is.

— Het *Journal des Débats* deelt, volgens zijne particuliere berigten uit Rome van den 31sten December ll., het volgende mede:

« De diensten aan Frankrijk en aan Europa door onze militairen bewezen, in de moeijelijke omstandigheden welke wij nu doorgestaan hebben, die trouw aan het vaandel, die ijver tot bewaring der orde, die ondergeschiktheid aan de krijgstucht, hebben te Rome een diepen indruk te weeg gebragt, waarvan de Paus zelf openlijk getuigenis heeft gegeven. Toen den 26sten December ll. de officieren van het Romeinsche leger, bij gelegenheid van het kerkelijk feest van dien dag, aan den Paus voorgesteld werden, stelde Zijne Heiligheid hun, als een voorbeeld, het gedrag voor oogen van het Fransche leger, hetwelk nu laatstelijk de maatschappij gered en de dreigende stormen der toekomst afgewend had.

« Over het algemeen is de Kerkelijke Staat rustig. Nog bestaan er wel bij het slechtste gedeelte der Romeinsche bevolking veel wrok en vele booze verwachtingen. De partij der regeringloosheid had ook in den Kerkelijken Staat verwoestings-plannen op de crisis van 1852 gebouwd. Doch zij is door de gebeurtenissen in Frankrijk ontmoedigd, en heeft de uitvoering harer plannen uitgesteld, hoewel nog niet opgegeven."

— Ter beurze van heden (8 Januarij) waren genoteerd: 3 pCt. 71,75; 5 pCt. 105,50; Rom. L. 95.

Eene telegraphische depêche uit Parijs van gisteren (Vrijdag) morgen, behelst het volgende:

« De *Moniteur* behelst een dekreet waarbij de administratie van het departement van oorlog wordt gereorganiseerd.

« De *Constitutionnel* houdt heden morgen het berigt, dat de constitutie en de voornaamste organieke wetten van den 15den tot den 20sten Januarij zullen openbaar gemaakt worden."

ENGELAND.

LONDEN, den 7den Januarij.

De ministeriele bladen geven reeds de opbrengst van de rijks-middelen gedurende de laatste drie maanden en gedurende het geheele jaar 1851. Het vierendeeljaars heeft ongeveer L. st. 700,000 minder dan hetzelfde tijdvak van 1850 opgebragt; en voor het geheele jaar bedroeg de vermindering een weinig meer.

— Het getal der reeds bekende bijzondere wets-ontwerpen, welke in de aanstaande Parlementszitting behandeld moeten worden, bedraagt 293.

— Eene allerverschrikkelijkste gebeurtenis op zee vervult hier alle gemoederen. De stoompaketboot *Amazon* is Zondag morgen, op hare eerste reis naar West-Indie, door brand geheel vernield, en van de 159 personen die zich aan boord bevonden, waaronder 49 passagiers, zijn, in zoo ver met zekerheid bekend is, slechts 21 gered, terwijl de overige 138 meer dan waarschijnlijk jammerlijk zijn omgekomen.

Dit fraaije schip, met ruim 2000 tonnenlast en 800 paardenkracht, had slechts weinige maanden geleden de werf der heeren *Green* te Blackwall verlaten en was laatstleden Vrijdag, onder bevel van kapitein *Symons*, van Southampton vertrokken, met ongeveer 17,000 ponden sterling in specie, 500 bottels kwikzilver, ter waarde van ruim 5000 ponden sterling, en verdere rijke lading van verschillende koopmanschappen. Het moest den eersten der voorgenomen geregelde togten tusschen Southampton en Chagres maken.

Het verhaal, door een der geredden, den adelborst *Vincent*, van deze ontzettende ramp gegeven, komt, met eenige bekorting, op het volgende neder:

« Wij verlieten Southampton met de mails voor West-Indie en Mexico, den 2den dezer. Den 3den, des middags, waren wij op 49 gr. 12 m. N. breedte, 4 gr. 37 m. W. lengte, en zetten met stevigen wind de reis voort. Zondag morgen twintig minuten voor 1 ure, zag men vlammen door het voorluik van den schoorsteenkap boven de kombuis uitbarsten. Alle pogingen om die te stuiten waren vruchteloos. De mailboot werd uitgezet, maar sloeg dadelijk om, met de 22 à 25 menschen die zich daarmede hadden willen redden. Hetzelfde had met eene tweede sloep plaats, en ook de derde viel, toen zij in zee kwam, lijnregt neder, zoodat, op een of twee na, al degenen die zich daarin begeven hadden, in de golven stortten.

« Kapitein *Symons* wendde gedurende al dien tijd de uiterste pogingen aan om zijne passagiers en equipage te redden. Zestien man, waaronder twee passagiers, slaagden er in de reddingsboot neder te laten, en gelijktijdig ging ik, met twee man, den hofmeester en een passagier, in die boot, waarin zich ten slotte 21 personen bevonden. Wij zagen, na de boot met veel moeite in zee gebragt te hebben, eene bark achter ons, riepen haar met vereenigde stemmen toe en meenden dat wij antwoord ontvingen, doch zij wendde af en scheen zich naar het brandend schip te begeven, maar wendde zich ook weldra daarvan af en zette hare reis voort.

« De giek met 5 man was in dit oogenblik zeer kort van ons verwijderd, maar de zee stond zoo hoog dat wij haar geen bijstand verleenen konden en haar kort daarop uit het gezigt verloren.

« Zondag morgen omstreeks 4 ure regende het hevig, de wind liep noordwaarts om, en de zee was onstuimig. Ten 5 ure vloog de kruidkamer van het schip in de lucht, ongeveer een uur later stortten de schoorsteenen om en het schip zonk. Op den middag werden wij door de *Marsden*, kapitein *Evans*, van Londen, opgenomen, en op de vriendelijkst mogelijke wijze behandeld. Het doel des kapiteins was de Fransche kust te zoeken, maar dewijl de wind zuidwaarts liep stevende hij naar Plymouth, waar wij den 5den, tegen 11 ure, arriveerden, en door den eigenaar van het hotel *de Globe* zeer gastvrij en minzaam werden ontvangen."

Wat van de 5 menschen in de giek geworden is weet men tot hiertoe niet. Onder de ongelukkige passagiers waren verscheiden vrouwen en ook de heer *Eliot Warburton*, de begaafde schrijver van het loffelijk bekend werk *de Halve Maan en het Kruis*.

— De *Niagara* heeft berigten uit de Vereenigde Staten tot 23 December aangebragt. In het Congres was weinig belangrijks behandeld. De vrienden van den heer *Webster* wendden vele pogingen aan om hem tot president benoemd te krijgen. *Kossuth* is den 22sten naar Philadelphia gereisd; de inschrijving te New-York ten zijnen behoeve heeft 25,000 dollars beloopen, en bovendien zijn aanzienlijke sommen in verschillende banken ter zijner beschikking gesteld. Men had te New-York tijding uit Mexico van 19 November, toen een Engelsch eskader van vijf schepen, men wist niet met welk doel, voor Vera Cruz verschenen was. Een hevige storm heeft den

[illegible] maand op de landengte van Panama gewoed, en de stad Cruces ten halve vernield,

— Gewigtiger is eene nadere tijding, heden morgen, over Hallifax, te Liverpool ontvangen, en in de volgende telegrafische depêche uit Washington van 24 December vervat:

«Het Kapitool staat in vlammen. De brand werd heden morgen tegen het aanbreken van den dag ontdekt. Reeds is de kostbare bibliotheek van het Congres vernield. Het weder is koud en vriezend, het water schaars, en is het daardoor onmogelijk brandspuiten aan te wenden.»

Het Kapitool te Washington, thans welligt geheel tot een puinhoop geworden, werd ongeveer dertig jaren geleden, ten dienste der beide Huizen van het Congres, geheel nieuw, op een heuvel gebouwd, was 350 Engelsche voeten lang, 121 voeten diep en, met den koepel, 120 voeten hoog. Eene portiek van de Corinthische bouworde omgaf het middelste gebouw, hetwelk de rotunde bevatte, wier koepel op 26 zuilen van Amerikaansch marmer rustte.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Januarij.

Naar men verneemt is bij Koninklijk Besluit van den 26 December 1851, N°. 80, goedgekeurd het Besluit van den Raad der Gemeente *Breda*, van den 4e dier maand, tot afschaffing met den 1sten Januarij 1853 der Poortgelden aldaar.

— Gister avond had, in het lokaal van den heer *Sprengers*, het openbaar examen van de leerlingen der Departementale Volks-Zangschool plaats. Nadat een van de leden der Directie de vergadering had geopend met eene korte toespraak over het nut van de beoefening der Zangkunst, gaven de leerlingen der verschillende klassen beurtelings proeven van hunne vorderingen, door het voordragen van onderscheidene, twee- en driestemmige Zangstukjes, die met smaak waren gekozen en uitmuntend werden uitgevoerd, terwijl ook het zingen van verschillende *oefeningen* bewees, dat de beginselen grondig worden onderwezen; zoodat het ruimschoots bleek, dat ook dit gedeelte van het volks-onderwijs door Bredaas Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen met ernst en naauwgezetheid wordt ter harte genomen, en de eerepenningen, die aan de uitmuntendste leerlingen werden uitgereikt, niet onverdiend werden geschonken.

De hoorders, die door hunne buitengewoon talrijke opkomst reeds getoond hadden eene goede verwachting te koesteren van deze inrigting, wier vruchten hun trouwens reeds van vroeger bekend waren, betoonden zich ook ditmaal niet teleurgesteld, en gaven door luide en herhaalde toejuiching op eene ondubbelzinnige wijze hunne goedkeuring te kennen.

De cursus zal weder eenen aanvang nemen op Woensdag 14 Januarij e. k. Zij, die tot het onderwijs wenschen te worden toegelaten, worden verzocht zich te adresseren bij den Secretaris van de Directie der Zangschool, den heer *J. Schouman*, in de Nieuwstraat.

Het *Staatsblad*, n°. 204, behelst de wet van den 26sten December 1851, ter bekrachtiging van provinciale belastingen in Noord-Brabant.

De beide Artikelen dezer wet luiden als volgt:

Art. 1. De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provincie Noord-Brabant *a. vier en eene halve* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1852; en *b.* van *zes opcenten* op de hoofdsom van de belasting op het personeel over de dienst 185²/₃.

Art. 2. Deze wet vangt aan te werken met 1°. Januarij 1852.

— De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft, bij beschikking van den 2den dezer goedgevonden: te herbenoemen tot presidenten en secretarissen bij de nagemelde provinciale commissien van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt, voor het jaar 1852, in Noordbrabant; tot president dr. *A. Bolsius*, te 's Hertogenbosch; tot secretaris *A. F. van den Dries*, apotheker te 's Bosch.

— De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn ter vergadering tegen Woensdag den 21sten dezer aanstaande opgeroepen.

— Men verneemt, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal den 28sten dezer hare werkzaamheden zal hervatten, en dat het ontwerp nopens de jagt en visscherij het eerst in behandeling zal komen.

— Volgens gerucht zou aan den heer *H. J.* baron *van Doorn van Westcapelle*, opper-hofmaarschalk, op zijn verzoek, eervol ontslag als opperkamerheer verleend zijn.

— Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden neemt steeds in beterschap toe.

— De heer *Drouin de l'Huys* wordt, als met eene buitengewone zending van den [illegible] Fransche Republiek belast, eerstdaags te 's Hage verwacht.

— Men verneemt met leedwezen dat de generaal baron *Fagel*, de Nederlandsche minister te Parijs, aan eene langdurige oogziekte lijdt, en ten gevolge daarvan waarschijnlijk zijn ontslag uit die betrekking zal verzoeken.

— Te 's Hage is gisteren de ed. gr. achtb. heer mr. *Hugo Gevers*, raadsheer bij den Hoogen Raad der Nederlanden, in 86jarigen leeftijd overleden. Tot nog weinige dagen voor zijnen dood nam hij met naauwgezetheid en met helderen geest deel aan de zittingen van de burgerlijke kamer. Hij had vroeger verschillende voorname betrekkingen bekleed onder anderen die van raadsheer van het voormalig Hoog Geregtshof; bij de reorganisatie der regterlijke magt in 1838, werd hij tot lid van den Hoogen Raad benoemd.

— Het Provinciaal Geregtshof van Noord-Brabant heeft den 7den dezer in appel uitspraak gedaan in de zaak van Mej. *W.* te T., beschuldigd van aldaar aan den koopman *Z.* te hebben uitgegeven een valsch bankbillet. Het Hof heeft het vonnis van den eersten regter bevestigd, zoodat de aangeklaagde blijft schuldig verklaard en veroordeeld tot een jaar gevangenis.

— Van eene wel onderrigte zijde verneemt men, dat het gerucht, als of de heer *Georges* het voornemen zou hebben, het standbeeld van Koning *Willem II* in eene buitenlandsche gieterij te doen gieten, voor het minst zeer voorbarig is, en dat integendeel het vooruitzigt bestaat, dat eene Nederlandsche fabriek daarmede door den kunstenaar zal belast worden. De commissie heeft over deze zaak niet te beschikken.

— Nopens de droogmaking van het Haarlemmermeer wordt gemeld, dat in de eerste helft der afgeloopene maand de stoomtuigen bijna zeven etmalen de werking hebben moeten staken, om te hoogen stand van Rijnlands boezem, wegens het schoonmaken der stoomketels van den *Leeghwater* en het nazien der pompen van den *Lijnden*, hebben deze stoomtuigen slechts een gedeelte der maand kunnen werken. De verlaging van het Meer heeft alzoo in December slechts 4½ duim bedragen, zijnde de stand, op 30 November, 3,52 el beneden A. P. geweest, en op den laatsten December 3,56½ el beneden dat peil bevonden.

— De landbouw-kolonie der vereeniging: *Nederlandsche Mettray*, op Rysselt, bij Zutphen, is geopend den 10 December jl. Thans zijn er opgenomen 15 knapen.

— Aan het dagblad *de Nederlander* is het volgend berigt toegezonden:

«Ter voldoening aan art. 8 van het Koninklijk Besluit van 26 October n°. 3, bij welk art. bepaald was, dat op 31 December 1851 de overgave der bezittingen van het Kon. Ned. Instituut zou geschieden, hadden zich in den morgen van dien dag de Voorzitters en de Sekretarissen der vier Klassen, de algemeene Penningmeester en de Bibliothekaris des Instituuts op het Trippenhuis vereenigd, en wachtten daar geduldig af, wie die, met de behoorlijke machtiging des Ministers voorzien, zoude verschijnen, om gemelde bezittingen in ontvang te nemen. Dit wachten ging met eenige nieuwsgierigheid gepaard; aangezien men omtrent het punt der overgifte volstrekt niets van den Minister vernomen had. Intusschen werd het één ure na den middag en nog was er niemand verschenen: het werd twee ure: nog geen mensch: en de aanwezige Heeren begonnen elkander eenigzins verwonderd aan te kijken; het werd drie ure en nu begreep men, dat men lang genoeg gewacht had, en dat de Minister, die vaak en bij herhaling gezegd had, dat hij gewichtiger dingen in 't hoofd had, dan het Kon. Ned. Instituut, en wiens anders zoo ijzervast geheugen op dit punt alleen wel eens wat zwak was gebleken, het stervende Ligchaam thans ook wederom vergeten had. Wat zou men doen? men maakte Proces-Verbaal op, waarin men vertelde, dat men voor niets had zitten wachten, men verzegelde al wat voor verzegeling vatbaar was, en men maakte zich gereed te vertrekken, toen er op eens, als een *Deus ex machina* verscheen.... wat? de Minister? of iemand van zijnentwege? of althans eene Ministeriële aanschrijving? Neen — een oude vrouw, die brengster was van een vodjen papier, inhoudende een lastgeving, per telegraaf overgezonden, en verstrekt op den Hoogleeraar *Miquel*, om in zijn hoedanigheid van Voorzitter der nieuwe Akademie van Wetenschappen, de bezittingen des Instituuts over te nemen. De aanwezigen begrepen echter, dat zulk een kartebel, waarvan hun de autenticiteit in geenen deele gewaarborgd was, hun niet tot officiële *décharge* kon verstrekken en dat alzoo daarvan geen notitie kon genomen worden. De heer *Miquel*, die als Voorzitter der Eerste Klasse bij de handeling tegenwoordig was geweest, verzocht akte van deze weigering, welke akte hem verleend werd; — hiermede liep de plegtigheid af, en de bezittingen des Instituuts zijn op 1°. Januarij 1852 onbeheerd en verzegeld gebleven.

«Onder 't naar huis keeren konden de heeren, bij eenig nadenken, niet nalaten, deze *cavalière* handelwijze des Ministers volkomen consequent te vinden, en de kroon opzettende aan al wat vroeger door Z. Exc. met betrekking tot de Koninklijke Instelling verrigt of liever verzuimd was.»

— Maandag nacht bespeurde men bij Arnhem de eerste drijfijs in de rivier, ten gevolge waarvan, met het aanbreken van den dag, de schipbrug over den Rijn en die over den IJssel, te Westervoort zijn weggenomen.

Ten gevolge van het drijfijs, hetwelk zich Dingsdag voor het eerst in dit saizoen, ook te Nymegen vertoonde, werd de gierbrug voor de stad onttakeld en naar de haven overgebragt. De communicatie tusschen de beide oevers werd echter door ponten en schuiten geregeld onderhouden.

— Uit een door het departement van finantien medegedeelden staat van den vervoer van goederen langs het kantoor van de Rijnvaart te Lobith, blijkt, dat in 1851 zijn opgevoerd 4,751,272 cent., tegen 3,385,578 cent. in 1850; en afgevoerd 7,569,816 cent., tegen 8,487,265 cent in 1850.

— Gedurende het jaar 1851 zijn over den Hollandschen ijzeren Spoorweg vervoerd 925,913 personen, en is de opbrengst geweest *f* 922,914,93. De opbrengst van den Rijnspoorweg heeft gedurende 1851 bedragen *f* 659,912,35.

IETS OVER HET GEBRUIK VAN HET ZOUT IN DEN LANDBOUW.

(*Naar het Fransche.*)

Het zout, wel aangewend, kan den landbouw veel nut aanbrengen. Het is voordeelig in betrekking tot de veefokkerij, ter verbetering en bewaring van het voeder [illegible]

Laat ons vooreerst de voordeelen van het zout in betrekking tot de veefokkerij nagaan.

Het is algemeen bekend, dat de veefokkerij het hoofdbeginsel van den landbouw is.

Het onmiddellijk uitwerksel derzelve is immers, dat de prijzen van granen en vleesch dalen, hetgeen voor den armen daglooner gelijkstaat met eene vermeerdering van loon.

Even waar is het, dat de bijvoeging van zout bij het gewone voeder deszelfs voedingskracht vermeerdert.

De schapen en koeijen lekken gaarne de voorwerpen, waarop zout heeft gelegen geweest is. Zij drinken zelfs wel de pis van andere beesten. Dit bewijst duidelijk, want er is geene nuttelooze aandrift, dat gezouten zelfstandigheden of voeder dienstig voor het vee zijn.

De ondervinding heeft sinds lang daaromtrent in Zwitserland, in Duitschland en Engeland uitspraak gedaan.

De beesten, aan welke men zout geeft, genieten in het algemeen eene goede gezondheid, worden gemakkelijk onderhouden, en ontkomen ligter dan de andere aan de talrijke ziekten die hen bedreigen; zij krijgen spoediger hunne ontwikkeling en krachten, en die, welke voor de slagt bestemd zijn, worden veel ligter vetgemest.

De melkkoeijen, met gezouten voeder gespijsd, hebben meer lust tot eten en drinken; zij zien er veel schooner uit; het haar is glad; zij behouden hare melk langer en geven meer en beter dan andere; in één woord, zij zijn voortdurend vaster van vleesch en toonen al de kenteekenen eener goede gezondheid.

Indien men ze alleen met aardappelen voedt zonder eenige bijvoeging van zemelen en ander voeder, zullen zij weldra verkwijnen; het haar zal hard en ruig worden. Maar wanneer men bij hare dagelijksche portie 60 tot 70 wigtjes zout voegt, zullen zij zeer spoedig, als door een' omverslag, tot den meest gewenschten welstand terugkeeren.

Waaraan is het toe te schrijven, dat men aan de schapen der zoogenaamde zoutweiden bovenal de voorkeur geeft? Men weidt ze vet op de kusten van Neder-Charente en Laag Normandië, waar het gras zoo voortreffelijk is door de naburige zoutmoerassen dier streken.

Deze opmerkingen onder vele, die nog aangevoerd zouden kunnen worden, moeten de overtuiging geven, dat het zout allernuttigst is bij de voeding van het vee. Van ouds her is dit altijd geloofd, en lang voor de Christelijke jaartelling had men reeds bij ondervinding de goede diensten van het zout in het voedsel der huisdieren erkend.

Het komt er intusschen vooral op aan, in welke verhouding het zout gebruikt moet worden. Zie hier op welke wijze dit in eenige andere landen geschiedt.

In Zwitserland, bij den gegoeden boerenstand, is de dagelijksche portie voor het hoornvee tot 150 wigtjes gebragt. Dit gewigt wordt verdubbeld voor de ter slagt bestemde beesten.

In Spanje geeft men regelmatig aan 100 schapen in den tijd van 5 maanden 39 Nederlandsche ponden zout.

In Engeland is de portie zout elken dag:

Voor een paard	170	wigtjes.
» een vet te mesten os	170	»
» een trekos	114	»
» eene melkkoe	114	»
» eene kalfdragende vaars	114	»
» eenjarige hokkelingen bij het hoornvee	85	»
» een kalf van 6 maanden	28	»
» een schaap	14	»
» een varken	35	»

In Duitschland is de portie zout een weinig minder.

In België heeft de Regering, terwijl zij zelfs in de landswetten de noodzakelijkheid van het zout bij de uitoefening van den landbouw verkondigt, de verhouding op de volgende wijze geregeld:

Voor elken os of koe	64	wigtjes.
» elk paard	32	»
» elk varken	20	»
» elk schaap	16	»

Op de landhoeve van Bechelbronn in den Elzas, waar de heer *Boussingault* eene menigte schoone proeven heeft genomen om verscheidene punten in de landhuishoudkunde op te helderen, deelt men aan elk stuk vee in den stal 52 wigtjes zout per dag uit, met bijvoeging van 17 wigtjes Engelsch zout of weedasch.

Het gebruik dezer laatste zelfstandigheid voor schapen en paarden is in den Elzas en de Rijnprovinciën, ook zoowel in Wurtemberg, zeer algemeen; en, wat zeer merkwaardig is, het bestaat ook reeds sinds langen tijd in Zuid-Amerika. De veefokkers stemmen overeen in het toekennen eener zeer voordeelige werking van het Engelsch zout op de gezondheid der beesten; zuiverend en verfrisschend in zich zelf neemt het de verhitting weg, die het langdurig gebruik van zout veroorzaakt. Het is dus eene zeer goede gewoonte om er een weinig van bij het zout te voegen, gelijk de heer *Boussingault* doet, of om een- of tweemaal in de week het zout door eene gelijke hoeveelheid weedasch te vervangen. Deze laatste is bovendien niet duurder dan het eerste, daar het op de verschillende plaatsen, slechts *f* 4 tot *f* 7 de 100 Nederl. ponden kost.

Er is dus, volgens de bovengemelde opgaven, een groot verschil in de hoeveelheid zout, die men dagelijks aan het vee in die landen toedient; en dit verklaart zich door het onderscheid in de weêrs- en grondgesteldheid, in het voeder en de rassen, welke alle zoo veel oorzaken zijn, die de verhouding van het te gebruiken zout moeten wijzigen.

Daar het welligt moeijelijk zou geacht worden, uit die opgaven eene doelmatige keuze te doen, zal het niet ondienstig zijn, een' maatstaf aan de hand te geven, die waarschijnlijk voor ons land het geschiktste zou zijn, namelijk dien van België, omdat de wijze waarop onze landbouw uitgeoefend wordt met die van dat land meer dan van eenig ander overeenkomt.

Bij circulaire van 14 September 1849 heeft de Minister van landbouw en koophandel de gemiddelde hoeveelheden zout, bij ons te gebruiken voor volwassen vee van gewone grootte, elken dag en voor elk beest bepaald als volgt:

Voor een werkos	60 wigtjes.
Voor eene melkkoe	60 »
Voor een vet te mesten os	80 à 150 wigtjes,

naar mate zijner zwaarte en het tijdvak der vetmesting.

Voor een vet te mesten varken	30 à 60 »

naar mate zijner zwaarte en het tijdvak der vetmesting.

Voor een paard, merrie en muilezel, elk	30 wigtjes.
Voor 100 schapen	150 à 200 »

te verdubbelen bij de vetmesting.

De wijze der toediening van het zout is verschillend. Eenige strooijen het zout fijn gemaakt op tegels, platte steenen of grove stoffen uit. Anderen doen het in de (?) of linnen zakken van sterk maar zeer grof linnen; deze zakken worden eerst vochtig gemaakt en onder het bereik der beesten gelegd, die ze lekken en er, dewijl hun speeksel het zout oplost, gemakkelijk het noodige voor hunne behoeften uittrekken. In de streken, waar men klipzout kan bekomen, gaat het nog gemakkelijker [illegible] zakken overbodig. Sommige mengen het onder de aardappelen, knollen en het gehakte voeder. Weder anderen lossen het in water op, en begieten er het stroo en ander voeder mede.

Het doet weinig af hoe men de beesten het zout doet gebruiken. Men neme die wijze aan, welke zij schijnen te verkiezen, of die men het gemakkelijkste vindt. De hoofdzaak is, dat er niets verloren ga.

Ten besluite van dit eerste gedeelte, volgt hier het gevoelen van een' der beste fransche landbouwers, de heer *Fawtier*, kweekeling van *Mathieu de Dombasle*, over het gebruik van het zout.

«Het zout, regelmatig aan ons vee toegediend, bevrijdt het van vele ongesteldheden, die uit kwade spijsvertering ontstaan, vooral wanneer het voeder van slechte hoedanigheid is. Het is een voorbehoedmiddel tegen de ingewands- en wormziekten bij de beesten, tegen de schurft, die vreeselijke plaag voor het wolvee, en tegen den gewonen droes bij de paarden, die, na den kwaden droes, de gevaarlijkste ongesteldheid is. Alle dieren, tot de varkens en het pluimgedierte toe, groeijen door het gebruik van dit middel welig op, zijn vruchtbaarder en geschikter voor de vetmesting.»

De heeren *Rousselin* en *Maignard*, twee achtenswaardige grondeigenaars en landbouwers in de omstreken van Rouaan, hebben getuigd, dat hun hoorn- en wolvee, ten gevolge van het al te uitsluitend gebruik van wortelen en witte knollen, door den buikloop aangetast werd, en dat zij dien door toevoeging van zout bij het voeder, of onder zemelen gemengd, hadden doen ophouden.

(*Het vervolg hierna.*)

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 4 Jan. tot en met 10 Jan. 1852. 5 mann. 4 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 4 Jan. tot en met 10 Jan. 1852. 3 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 4 Jan. tot en met 10 Jan. 1852. 4 mann. 5 vrouwl. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 9 Januarij.

TARWE in een doen met weinig handel; alleen verkocht: 128 ℔ N. Groninger *f* 228.

ROGGE ruim prijshoudend; verkocht: 128 ℔ Demmin *f* 220.

GERST, wat aangenamer: 117 ℔ Jar. Deensche *f* 172.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD: op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk 51 P. vl.; in April eerstk. $51\frac{1}{2}$ P. vl. à 51 P. vl; in Sept. en Oct. eerstk. $53\frac{1}{2}$ P. vl.

LIJNZAAD een doen: 107, 108 ℔ Egypt. *f* 275.

RAAPOLIE op 6/w. *f* $30\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $29\frac{1}{2}$; 1 Mei eerstk. *f* 30; 1 Sept. eerstk. *f* 31; 1 Oct., Nov. en Dec. eerstk. *f* $31\frac{1}{4}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 30; Vlieg. *f* 29.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $36\frac{1}{2}$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 58 à 62. — LIJNKOEKEN, per 104 st.; *f* 8 à $10\frac{1}{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 9. JANUARIJ 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* [illegible]	tot *f*	[illegible]
Het dito dito Rogge (Oude)	» 0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» 6,35	» »	6,45.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» 0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» 4,85	» »	4,85.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		»	0,16.
Een ligt Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		»	0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		»	0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		»	0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		»	0,16.
Een dito pond Boter		»	0,88.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f*	2,30.
Het 1000 Elken-Telhout		»	2,20.
Het 1000 Doof Hout		»	2,00.
De kar Spaanders		»	2,85.
De » Struiken		»	3,50.
De 100 Mutsaard		»	3,00.

TWEE HONDERD ZESTIENDE STAATS-LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

3e Trekking No. 10607, *f* 2500; No. 10906, 10909, 11033, 11385, 1713, ieder *f* 1000.

4e —— Geene.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (9 *Januarij*) waren de fondsen genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $58\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; 3 pCt. $68\frac{7}{8}$; 4 pCt. $89\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Spanje Ardoins $18\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{7}{16}$; 1 pCt. $18\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; dito Coupons $9\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; 3 pCt. Binnenl. $40\frac{3}{8}$, 40; Portug. te Londen 5 pCt. $35\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$; dito 4 pCt. $34\frac{3}{4}$; Oude Russen $105\frac{3}{4}$; 4 pCt. $88\frac{3}{4}$; 5 pCt. Metalliek $75\frac{1}{2}$; Nieuwe 5 pCt. $81\frac{1}{2}$, $80\frac{7}{8}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{1}{2}$, 40; Mexico 3 pCt. $28\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$; Grenada 2 pCt. 17; Fransche Oblig. 3 pCt. 65, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Amerik. Banko [illegible]

Advertentiën.

. Heden overleed te *'s Prinsenhage*, de Weledelgestr. Heer CHRISTIAAN WATSON, Gepensioneerd Kapitein der Artillerie, in den ouderdom van circa 76 jaren.

'S PRINSENHAGE,
den 7. Januarij 1852.

Eenige Kennisgeving.

MANEGE TE BREDA.

CARROUSEL ten voordeele der Armen,

op *Woensdag den* 14. *Januarij* 1852, met medewerking van het HARMONIE-GEZELSCHAP *VLIJT EN VOLHARDING*, hetwelk bij die gelegenheid ook eenige Ouvertures zal voordragen.

De prijs bij Inteekening voor een Heer *f* 0,75 en voor eene Dame *f* 0,50.

Tot het bespreken der Plaatsen vervoege men zich aan het lokaal der Manege.

NB. De Zaal zal goed verlicht en verwarmd worden, en zullen ook Stoven voor de Dames verkrijgbaar zijn.

. **MET 1° FEBRUARIJ OF VROEGER**

vraagt men in een' MANUFACTUUR-WINKEL te *'s Gravenhage*, eene **MODISTE**, voor het Maken en Garneren van MUTSEN, met Kost en Inwoning. — men kan op goede behandeling rekenen. Die zich tot dat vak bekwaam vindt, vervoege zich met *franco* Brieven, onder Letter B, bij den Boekverkooper J. ANDRIESSEN Jr. te *'s Gravenhage.*

COCOS-ZEEP. DEZE ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, is bevorderlijk voor de gezondheid, heelt schrampen en schavingen zeer spoedig, zuivert en ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdigen frisschen tint.

Zij is in het VERKOOPHUIS en de bekende Depots te verkrijgen en heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op de blaauwe Etiquette.

VOOR HET

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

Directie te *Breda*. Kantoor der Domeinen te *Breda*,

DOMEIN VAN OORLOG.

OPENBARE HERVERPACHTING

VAN

VISSCHERIJEN.

De ONTVANGER der Domeinen te *Breda*, zal, als daartoe gemagtigd, op *Vrijdag den* 16den *Januarij* 1852, des voormiddags ten 11 ure, ten Koffijhuize van JOHANNES GEORGE SPRENGERS, op de Groote Markt te *Breda*, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, resideerende aldaar, voor een termijn van ZES JAREN, gerekend wordende te zijn ingegaan den 1sten *Januarij* 1852, bij opbod en afslag

VERPACHTEN:

De VISSCHERIJEN in de Grachten der Vesting en Buitenwerken van *Breda*, verdeeld in 3 Perceelen, als:

1°. De BINNENVESTING-GRACHTEN van af de Beneden-Mark (westelijk) tot aan den Nieuwen Beer, en de VOORGRACHTEN tot aan de derde Brug buiten de Ginnekensche Poort.

2°. De BINNEN- en VOORGRACHTEN van af den Nieuwen Beer en de derde Brug buiten de Ginnekensche Poort tot aan de Bruggen, den Steenendam en Beer buiten de Bossche Poort, den Grooten Weg der 1e. klasse Numero 3 en den Weg naar *Teteringen*.

3°. De BINNEN- en VOORGRACHTEN van af de Bruggen, den Steenendam en Beer buiten de Bossche poort, den Grooten Weg der 1e. klasse Numero 3 en den Weg naar *Teteringen* tot aan de Beneden-Mark.

De Voorwaarden dezer Verpachting liggen ter lezing, dagelijks (*uitgenomen des Zondags*), ten Kantore van voornoemden Ontvanger te *Breda*; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Opzigter van Fortificatiën te *Breda*.

BREDA, den 26 December 1851.

De Ontvanger der Domeinen, F. SIX.

OPENBARE VERKOOPING

VAN

TWEE BOUWHOEVEN

en andere aan elkander grenzende PANDEN,

onder *TILBURG*.

De VASTE GOEDEREN vermeld in de *Bredasche Courant* dd. 28 December l.l., en waarvan *de finale toewijzing* zal plaats hebben, *Dingsdag, den* 13 *Januarij* 1852, des avonds te *zeven uren*, ten Koffijhuize *Tivoli* te Tilburg, hebben opgebragt, als volgt:

De Kapitale Bouwhoeve HET HOOGHUIS, met aanhoorende Landerijen . . .	*f* 10,000.—.
300 slagen	900.—.
	f 10,900.—.
De Bouwhoeve DE OLIEMOLEN	*f* 3,700.—.
25 slagen	75.—.
	f 3,775.—.
En de *Massa* van het BARRIEREHUIS, een perceel BOUWLAND, het TUINHUIS, de KLEINE BOERDERIJ, &. a.	*f* 3,900.—.
200 slagen	600.—.
	f 4,500.—.

Verhoogingen moeten worden gedaan ten Kantore van den Notaris WENNING te *Tilburg*.

Inlichtingen te bekomen bij gezegden Notaris, — bij den Notaris HOLHUIJSEN te *Vught* — en bij den Heere AARTS te *Tilburg*. (Brieven *franco*.)

VERKOOPING

BIJ

GEREGTELIJKE UITWINNING.

Ter Openbare Teregtzitting der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van *Dingsdag den* 17. *Februarij* 1852, des voormiddags ten tien ure, zal er op de vervolging en ten verzoeke van JOHANNES MATEUS, Bakker en Bouwman, wonende te *Halsteren*, Arrestant bij na te melden Procesverbaal van arrest, hebbende tot Procureur Mr. JACOBUS FRANCISCUS JOSEPHUS DART, Procureur bij de Arrondissements-Regtbank te *Breda* en wonende aldaar, Wijk G, N°. 301, alwaar de Arrestant regtens domicilie verkiest, op en ten laste van PIETER VAN BREEMEN, Smid, wonende te *Halsteren*, Gearresteerde bij Geregistreerd Procesverbaal van 10. *December* 1851 en op den 11. *December* daaraanvolgende, overgeschreven ten Kantore der Hypotheken te *Breda*, in Deel 178, N°. 24, Folio 56, in den vorm der Wet worden overgegaan tot de Geregtelijke VEILING en VERKOOPING van:

1°. Een HUIS, SCHUUR en ERVE, (waarin eene SMEDERIJ wordt uitgeoefend), staande en gelegen in de Gemeente *Halsteren*, Kadastraal op den perceelsgewijzen legger dier gemeente, bekend Sectie C, N°. 845, groot Eene Roede, 45 Ellen, belend oost den weg van het Dorp, zuid MARIJNUS VAN DE RIET en kinderen, west de Wed. J. VAN LOON en kinderen, noord de Wed. JOH. RIJS.

2°. Een TUIN, gelegen te *Halsteren*, behoorende tot de voornoemde Huizinge, Kadastraal bekend op gezegden legger, Sectie C, N°. 846, groot Eene Roede 60 Ellen. en

3°. Een Perceel BOUWLAND, gelegen te *Halsteren*, op genoemden legger, Kadastraal bekend Sectie C, N°. 777, groot Zeven Roeden en belend oost MARIJNUS VAN DE RIET en kinderen en MACHIEL WAGENAARS, zuid de Wed. F. ADRIAANSE, west JOHANNES MATHEUS, noord de Wed. J. VAN LOON en kinderen.

Met een belastbaar inkomen van *f* 21— voor Gebouwde Eigendommen, en van *f* 3,31 voor Ongebouwde Eigendommen.

De Prokureur van den Executant,

Mr. J. F. J. DART.

*** K. H. BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal, op *Donderdag den* 15. en *Vrijdag den* 16. *Januarij* 1852, voormiddags ten 10 uur, ten Huize Wijk A, N°. 263, te *'s Princenhage*,

PUBLIEK VERKOOPEN:

Eenen INBOEDEL, HUISMEUBELEN en HUISRAAD, (Tafels, Stoelen, Spiegels, Bedden, Kabinetten, Dorsen, Lampen, enz.) WINKEL- en KOOPMANSGOEDEREN, als: gebrande en ongebrande Koffijboonen, Cichorei, Suiker, Thee, Olie, Stroop, Speoerijen en andere Kruideniers waren. — Allerlei soorten van Wol, Breikatoen, Garens, Zijden en andere Linten, Touwen en Borstelwerk, enz. — Eene CHAIS. — Een goed onderhouden CICHOREI-MOLEN, die met de hand gedreven wordt, enz. Alles breeder bij Billetten omschreven.

*** K. H. BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal publiek

VEILEN EN VERKOOPEN:

Eene HUIZINGE, SCHUUR, PAKHUIS, HOF en ERVE, staande en gelegen te *'s Princenhage*, nabij de Markt, Sectie O, Nos. 155 en 156, groot 5 Roeden, 44 Ellen, voorzien van Winkel, Zijkamer, Middenkamer, Keuken, Kelder, 3 Bovenkamers, Zolder, Stook en 2 Pakhuizen, zijnde geheel ingerigt voor den handel die daar met veel succes gedreven wordt.

Te aanvaarden in gebruik bij het betalen van de Koopsom.

De 1ste Zitdag zal plaats hebben op *Vrijdag den* 23. *Januarij* 1852, bij J. F. BRUIJNZEELS, in de *Bellevue*; en

De 2de Zitdag *Vrijdag den* 6. *Februarij* daaraanvolgende, bij H. SCHAAKUWEN, aan het *Rood Hert*, te *'s Princenhage*, beide des avonds ten 7 ure.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*.

RENTAMBT ZEVENBERGEN.

HOUTVERKOOPING.

De RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, voor het Rentambt *Zevenbergen*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, ten overstaan van den Notaris C. VAN DE WERK, residerende aldaar, in het openbaar VERKOOPEN, als:

Op *Vrijdag den* 23. *Januarij* 1852, des voormiddags ten 9 ure, ten Huize en Herberge van CORNELIS DEN OUDEN, in *het Anker*, te *Zevenbergen*.

1°. 57 Kavels WILGEN-SCHAARHOUT.

2°. 53 Kavels DROOGE OLMEN-MUTSAARD.

Op *Zaturdag den* 24. *Januarij* 1852, des voormiddags ten 9 ure, ten Huize en Herberge van CORNELIS VAN DEN BROEK, in *het Heerenlogement* te *Zevenbergen*.

3°. 110 Stuks OPGAANDE POPULIERENBOOMEN.

4°. 80 Stuks OPGAANDE OLMENBOOMEN.

5°. 37 Stuks ZWARE OLMENBOOMEN.

6°. 105 Stuks OPGAANDE ESSCHENBOOMEN.

Alles staande onder de Gemeente *Zevenbergen* en *Terheijden*, en zeer geschikt om te worden vervoerd te water.

De Konditien van Verkoop liggen ter lezing ten Kantore van den Rentmeester en den bovengenoemden Notaris, terwijl bij den eerstgenoemden nadere informatien te bekomen zijn.

Zevenbergen, den 2. Januarij 1852.

De Rentmeester voornoemd,

VAN DER BORGH.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.